

Miten asentaa Windows 3.1, Windows 95, ja OS2 samaan koneeseen

Miten asennan useita järjestelmiä samaan koneeseen?

Tästä tiedostosta konvertoin 26 kesäkuuta 1977 **Windows Help** -tiedoston, jonka pohjana olleen **RTF** -tiedoston löysin eräältä disketiltä, ja ihan huvikseni muunsin sen 25.7.2017 **PDF** -tiedostoksi, jota nyt luet. Olen yliviivannut tässä dokumentissa eräät kohdat, kuten tuolloidrn puhelinnumeroni ja sähköpostiosoitteeni. Suomessa ei ole enää lankapuhelinta, ja minullakin on pari kännykkää. Sähköpostiosoitteenikaan ei ole enää validi, koska kyseistä palveluntarjoajaa ei enää ole. Tämä on oivallista ajankuvaa, ja kuvastaa sitä ohjelmallista ympäristöä jossa tuolloin elin. Oli useita kilpailevia järjestelmiä, joista jäljellä ovat enää windows ja monet linuxit.

Kirjoittanut:

Timo Kinnunen
Särkiniementie 16 A 41
70700 Kuopio

+358-(0)17-2613618

Timo Kinnunen
tokinnu@iwn.fi

Esipuhe

Tämä juuri nyt lukemasi Windows Help -tiedosto on sinulle täysin ilmainen, ja sen tarkoituksena on kertoa keinoista, joilla voit saada koneeseesi monenlaisuutta. On hyödyllistä opetella toimimaan monenlaisissa järjestelmissä. Katsokaa vaikkapa työpaikkailmoituksia lehdistä! Tavallista on nykyään pyrkiä yhden asian Ylermiksi, ja pitää muita vaihtoehtoja aina huonoina, ja taitella peistä niitä vastaan. Itse ainakin pidän kaikkien mahdollisuuksien viisasta käyttöä hyvänä ratkaisuna. Tästäkin juuri nyt lukemastasi oppaasta tein IPF -tiedonesitysheittimellä luettavan tiedoston, sekä HTML -tiedoston.

Olen nähnyt siellä täällä arvioitavan kärkevästi rikkasta **Bill Gatesia**, mutta mitäpä tuota jatkuvasti monottamaan! Maailmassa on paljon rikkaita miehiä ja naisia, joista kaikki eivät ole tehneet töitä omaisuutensa eteen päivääkään - ja jos joku **RAHASTA** tulee onnelliseksi, niin tulkoon. Ja sitäpaitsi Microsoft -yhtiön toimesta on kaupattu monia varsin käyttökelpoisia sovelluksia, joista yksi on WinWord 6.0a, ja erityisesti sen suomenkielinen versio. Hyviä ovat myös monet Windows 95 järjestelmään tehdyt selaimet ja HTML -editorit. Mutta OS/2 on järjestelmänä täsmälleen yhtä hyvä vaihtoehto. Järjestelmänä se on melko vakaa, ja suhteellisen yksinkertaisin välinein huollettavissa. Samaa ei voida sanoa Windows 95 -järjestelmästä, sillä sen "huolto" on täsmälleen oma lukunsa!

Mitä sitten on tarjolla tämän oppaan kautta?

Tarjoan tietoa siitä, miten voit asentaa samaan tietokoneeseen useitakin MS-DOS -järjestelmiä - kuten esimerkiksi asentamalla Windows 95 -päivityksen koneeseen, jossa on ennestään esimerkiksi MS.DOS 6.22, ja muuttamalla sen jälkeen MSDOS.SYS tiedostoa niin, että voit valita Windows 95:n alkulatauksen aikana lattaatko vanhan MS-DOS -järjestelmää, vai lataatko kenties Windows 95:n "vain komentokehoite" -tilan. Ja kun asennat OS/2 Warp 3.0 -järjestelmän, saat sen mukana vielä "kolmannen" DOS -järjestelmän. Ja tietenkin sinulla on näiden kaikkien tässä oppaassa selvitettyjen asennusten jälkeen OS/2 Warp 3.0, Windows 95, sekä esimerkiksi Työryhmä-Windows 3.11 kytkettynä OS/2 -järjestelmään.

Voit käyttää ja kopioida tätä tiedostoa vapaasti, mutta ei ole hyvä tapa leikata siitä osia, ja esittää niitä omina hengentuotteina. Tämä opas on tarkoitettu ennenkaikkea kaikille kirjallisuuden ja runouden ystäville. Runoilijat ovat tässä ehdottomasti etusijalla, ja William Butler Yeatsin ystävät. En minä kunniaa tai rahaa rahattomilta kirjailijoilta halua, mutta sen tahdon, että omia kirjoituksiani ei vääristeltäisi.

Mikä tarjolla olevista käyttöjärjestelmistä ja sovelluksista on halvin kokonaiskustannusten kannalta? Halvin lienee Linux, koska sitä saa jopa täysin ilmaiseksi. Sen ongelmana on kuitenkin se, että sen asentaminen edellyttäisi sitä, että monista sovelluksista tulisi hankkia linux-versiot, ja runsaasti muutakin "tauhkaa". Hanki Linux, jos osaat käyttää Unixia, ja tarvitset sitä runsaasti. Siellä on tarjolla runsaasti ilmaisia ohjelmia.

Oletetaan kuitenkin, että hankit uuden tietokoneen, jossa on esiasennettuna Windows 95 -käyttöjärjestelmä. Saatat saada sellaisen jopa 6000 -markalla, ja kykenet tekemään sillä kaiken tarpeellisen - jos siihen on lisätty tiettyjä sovelluksia. Sellöaisenaan, ja yksinkertaisimmassa perusmuodossaan Windows 95 ei ole muuta kuin pelkkä järjestelmä, tai runko, jossa ei ole mukana kunnollisia sovelluksia, jotka on siten hankittava erikseen. Jos haluat hallita tätä järjestelmää, olisi sinun hankittava Plus! -paketti, sekä Resource Kit, joista jälkimmäinen sisältää esimerkiksi käyttökelpoisia välineitä skriptien avulla tapahtuvaan asennukseen, sekä Windows Help -tiedoston, joista saat runsaasti tietoja järjestelmästä, ja sen rakenteesta.

Mutta jos Windows 95 -järjestelmää haluaa käyttää todella tehokkaasti, ja varmistaa, että sen toiminta olisi samalla optimaalista, täytyy siihen hankkia monia uusia 32 -bittisiä sovelluksia, jotka on konstruoitu erityisesti Windows 95 -järjestelmään. Monet niistä sovelluksista, jotka toimivat hyvin esimerkiksi Työryhmä-Windows 3.11 -alaisuudessa, ovat työläitä asentaa Windows 95 -järjestelmään. Saattaa käydä myös niinkin, että jotkut sinällään hyvistä sovelluksista eivät toimi kunnolla enää Windows 95 -järjestelmässä. Tällä tavoin ajateltuna tämä järjestelmä on kallis. Sen mukana tulevat varusohjelmat ovat lähes mitääntekemättömiä -kuten esimerkiksi MSPaint. Jos käytät pelkästään tätä yhtä järjestelmää, jää sinulta oppimatta varmasti se, miten työskennellä muissa järjestelmissä, ja mitä niiden mukana saa.

Vertailun vuoksi OS/2 Warp 3.0 punaisen päivitysasennuksen mukana tulee BONUS

PAK, joka on varsin käyttökelpoinen, ja johon on suunniteltu joukko lisäohjelmia, joilla voi tehostaa paketin sisältämien sovellusten käyttöä. Ja kun OS/2 Warp 3.0 -järjestelmään saa helposti entistä paremman näköisen työpöydän vaikkapa asentamalla siihen NewWarp -paketin, ei enempää juuri voi tavallinen maanantaikirjailija toivoa. Tästä syystä on aika puhua moniasennuksista, joissa tuotetaan yhteen tietokoneeseen mahdollisimman monia ympäristöjä. Näin ovat tehneetkin monet nörteistä jo vuosien ajan, mutta nyt on nääntyneen oloisten maanantaikirjailijoiden vuoro. Mutta asiaan.

Jos hankit vaikkapa Windows 95 -päivitysversion, täytyy sinulla olla ennestään asennettuna Windows 3.1 tai Työryhmä-Windows 3.11, joita ilman asennus ei onnistu. Jos haluat erityisen hyvää asennustulosta, tulisi kaikki järjestelmät asentaa kiintolevyllä puhtaalta pöydältä, ja asentaa niihin tarvittavat sovellukset käyttäen niiden aitoja asennuslevykeitä. Lisäksi asennus onnistuu parhaiten jos koneeseen ei ole kytketty tavatonta määrää kortteja, ja oheislaitteita. Olettaisin, että useimmissa tapauksissa "vanhaan" Windowsiin on asennettuna lukuisa joukko enemmän tai vähemmän epämääräisiä sovelluksia, tai epätäydellisesti poistettujen sovellusten erilaisia jäänteitä. Tästä samasta viasta et pääse eroon Windows 95 -järjestelmässä, ja eräät tätä sivuavat ongelmat vain pahenevat.

Kun asennat Windows 95 -järjestelmän täysin käyttämättömiltä asennuslevykeiltä, on hyvä tietää, että tällöin antamasi omaa henkilöäsi koskevat tiedot "jäävät" monelta osin pysyviksi. Sama pätee myös eräisiin Microsoftin sovelluksiin, kuten WinWord 6.0a -ohjelmaan, jonka ensimmäisen asennuksen annetut käyttäjätiedot kirjautuvat levykkeisiin. Nämä tiedot vaikuttavat seuraaviin asennuksiin, joissa näitä levykkeitä käytetään. Jos levykkeesi ovat uusia, olet jatkossakin järjestelmän - tai sovelluksen laillinen ja rekisteröity omistaja, ja näihin tietoihin on myös tyytyminen niiden, joiden koneisiin paketti asennetaan. Windows 95 -järjestelmässä näitä tietoja on tosin mahdollista muuttaa, mutta tällöin on käytettävä mm. rekisterieditoria, ja avattava jollakin ohjelmaeditorilla USER.EXE -tiedosto, ja päivitettävä se vastaamaan omia tietoja. Tämän tiedoston tietojen pohjalta jotkut vanhemmat IEXPLORER -selaimet tarkistavat rekisteröidyn omistajan. Mutta lisäksi on käsiteltävä eräitä tekstimuotoisia lokitiedostoja. Vaikka järjestelmä ilmoittaisikin sinut kaiken jälkeen lailliseksi omistajaksi, niin alkuperäiset asennustiedot löytyvät yhä SYSTEM.1ST -tiedostosta. Mutta kyllä näidenkin tietojen vaihtaminen toisiin onnistuu.

Windows 95 -päivityksen hinta vaihtelee tänä päivänä 300-700 -markan välillä, ja WinWord 6.0a -ohjelman saa uhraamalla hieman enemmän rahaa. Jos käyttää WinWord 6.0a -päivitysversiona (mikä on halvempi), täytyy järjestelmässä olla ennestään jokin aikaisempi ohjelmaversio. Jollei kiintolevyllä ole mitään sovellukseen viittaavaa, kysytään päivitysversiona ensimmäistä aikaisemman sovelluksen asennuslevyketä. Tähän tarkoitukseen kelpaa mikä tahansa Word -versio.

OS/2 Warp 3.0 -asennuslevykkeet saatat saada muutamalla kymppillä, ja jos olet opiskelija, saat myös sitä seuraavan seuraavan version edullisesti - muutamalla satasella. Todettakoon, että seuraava julkaistava Windows 95 -versio poikkeaa nykyisestä sen verran, että nyt olisi tiukan harkinnan paikka. Pitäisi miettiä, haluaako ehdottomasti siirtyä verkkokoneisiin, ja tulla verkoista riippuvaiseksi, ja niissä rahastetuksi - vai pitäytyykö "omassa koneessa", jossa on kaikki tarpeellinen, ja jota voi vapaasti muokata mieleisekseen. Markkinoille ollaan nimittäin voimakkaasti tuomassa erilaisia verkkokoneita, jotka käyttävät verkossa olevia sovelluksia. Jos joku kuvittelee, että

niistä ei perittäisi mitään maksua, pettyy varmasti pahoin. Lisäksi sinusta tulee tällöin tavallaan pelkkä päätekäyttäjä, jota kenties saatat halutakin. Entäpä sitten, kun joku vääntääkin kraanan kiinni? Tai entäpä jos olot maailmalla muuttuvatkin äkkiä epävakaaiksi?

Useiden järjestelmien asennus

Menettelemällä oikein, voit säilyttää aikaisemman järjestelmäsi. On lisäksi perusteltua asentaa tietokoneeseen useita eri käyttöjärjestelmiä - varsinkin jos joitakin niistä saa lähes puoli-ilmaiseksi - kuten OS/2 Warp 3.0 -käyttöjärjestelmän. Kyse on tietenkin sen punaisesta Windows -päivityspakkauksesta - jota jaettiin lähes puoli-ilmaiseksi vuoden 1994-1995 -tietämissä, ja jota saa vieläkin muutamalla kymppillä alan liikkeistä. Jos saat hankituksi paketin täydellisenä, saat vakaan järjestelmän, hyvät käsikirjat, ja samalla useimmat tarvitsemistasi välineistä. Tämän järjestelmän huoltoa ja ylläpitoa varten kannattaa hankkia esimerkiksi ROBOSAVE -ohjelma, joka on ilmainen, ja jolla tallennetaan työpöydän asetukset. Tämän lisäksi hyvä hankinta on HPFSDFRG -ohjelma, jolla voit luotettavasti defragmentoida sen levyaseman, jossa järjestelmäsi on. Tämäkin sovellus on ilmainen. Lisäksi voit aina lisätä järjestelmäsi erilaisia ajonaikaisia kirjastoja, ja korjauspakkauksia silloin kun ongelmia ilmenee.

Mitä itse koneeseen tulee - muista, että et oikeastaan tarvitse nopeutta - jos olet maanantaiaamujen kirjalija. Et myöskään kenties tarvitse CD-ROM -asemaa, etkä äänikorttia, ja suuren resoluution näyttöä. Tavallinen perus VGA -tarkkuus riittää varmasti tekstin pyörittelyyn. Hyvä olisi tietenkin hankkia jokin hyvä nauhavarmistusasema, koska se säästää paljolta tuskalta. Jos koneesi kykenee vähintään 66 MHZ -nopeuteen, tai noin 100 MHZ -Pentium -nopeuteen, on käsissäsi riittävän hyvä kone. Rinnakkaisprossessori on aina hyvä lisä ainakin 486 -koneessa. Erityisesti vanhaa konetta kannattaa testata, ja tällöin keskittyä sen kiintolevyn kuntoon, ja siihen, että muisti on ehyt. Paristo on aina hyvä ostettaessa uusia. Ja osta mielellään sellainen kone, jota ei ole erityisesti viritelty, tai sen asetuksia muuteltu, koska yllätykset sovellusten ja oheislaitteiden asennuksissa eivät koskaan ole miellyttäviä. Kyllä tällainenkin kone on aina nopeampi kuin mitä pystyt kirjaimia siihen näppäimistöltä kuolemattomia ajayuksiasi syöttämään.

OS/2 Warp 3.0 -käyttöjärjestelmäpaketti sisältää tarvittavien perusvälineiden lisäksi myös BONUS PAK -paketin, jossa on mm. IBM WORKS -monitoimiohjelmisto, ja TCP/IP -paketti (joka kannattaa päivittää). IBM WORKS -tekstinkäsittelyohjelma ei ole yhtä monipuolinen kuin WinWord 6.0a täysasennuksena, mutta silti sillä voi tuottaa varsin viimeisteltyä tekstiä kaikkine tehosteineen, ja tallentaa sen .RTF -muodossa edelleen käsiteltäväksi esimerkiksi erikseen saatavissa olevalla RTFTOHTML -ohjelmalla, joka muuntaa Rich Text Format -tiedoston HTML -tiedostoksi. Huomaa, että RTFTOHTML vaatii toimiakseen HPFS -tiedostojärjestelmää - mikä kannattaa huomioida kun OS/2 Warp 3.0 -järjestelmää asennetaan. Ongelmat asennuksessa voivat olla melkoisia, jos käytössäsi on jo kone, jossa on valmiina asennettuna esimerkiksi Windows 95, ja tämä asennus on tehty niin, ettei mitään "turhaa" ole sisällytetty mukaan, ja esimerkiksi joitakin apuohjelmia puuttuu. Valmiista asennuksesta seuraa eräitä muitakin ongelmia, kuten esimerkiksi se, että et voi vaihtaa eräitä ohjaimia, koska järjestelmän asetusten muuttaminen edellyttää tällaisessa tapauksessa asennuslevykeitä, joilta tiedot luetaan, tai et voi palauttaa oletuksena olevaa ohjainta

halutessasi, jos vaadittuja tiedostoja ei enää olisi kiintolevyllä.

Tutki erityisesti, että sinulla on kiintolevylläsi Windows 95 -järjestelmään asennettuna ohjelmat Backup ja Scandisk, ja että ne ovat nimenomaisesti Windows 95 -sovelluksia. Edellisellä voit varmuuskopioida kaikki tiedostot, ja jälkimmäisellä tarkistaa levyn- ja tiedostojen kunnan ennen tätä operaatiota. Hanki myös ne apuohjelmat, joita tarvitaan varmuuskopioinnin "varmentamisessa", joista myöhemmin lisää tässä oppaassa. Jos nimittäin haluat asentaa koneeseen, jonka C: -asemassa on ennestään Windows 95, myös HPFS -osioon OS/2 Warp 3.0 -järjestelmän, täytyy sinun todennäköisesti hävittää kiintolevyllä sen kaikki partitiot. Windows 95 ei hyväksy HPFS -osiota, ja jos järjestelmä asennetaan koneeseen, jossa on OS/2:n luoma alkulatauslohko, se tavallisesti "poistetaan". Windows 95 ei myöskään näe HPFS -partitiota.

Aina kun partitioita tuhotaan, hävitetään myös kaikki niille tallennettu data, ja kiintolevyllä ei voida enää palauttaa menestyksellä sen mahdollisesti sisältämää dataa. Uudelleenpartitointi merkitsee riskin ottamista, koska jos halutaan palauttaa Windows 95 -järjestelmä takaisin, täytyy sen onnistuminen varmentaa sovelluksilla, joita järjestelmään sinällään ei edes kuulu. Koska varmistus saattaa vaatia paljon tilaa, on nauhavarmistinten käyttö perusteltua.

Mutta entäpä jollei sinulla ole Windows 95 -järjestelmää? Jos koneessasi on tällä hetkellä käytössä on Windows 3.1 tai Työryhmä-Windows 3.11, ei OS/2 Warp 3.0 -järjestelmää kannata asentaa suoraan niiden päälle, koska et saa näin käyttöösi partitiota, jossa on HPFS -tiedostojärjestelmä. On suositeltavaa, että varmuuskopioit C: -asemassa sijaitsevan Windows -järjestelmäsi, ja kaikki asemassa olevat tiedostot talteen esimerkiksi MSBACKUP -ohjelmalla, ja sen jälkeen käynnistät OS/2 Warp 3.0 -asennusohjelman, ja partitiot kiintolevyysi uudelleen, ja asennat tämä järjestelmän luomaasi D: -asemaan, jonne luot myös HPFS -tiedostojärjestelmän. Sen jälkeen voit alustaa C: -aseman MD-DOS -järjestelmän asianomaisella ohjelmalla, ja palauttaa varmuuskopioimasi tiedostot jälleen C: -asemaan. Myöhemmin voit siten halutessasi asentaa siihen Windows 95 -järjestelmän, mutta tällöin partitiolle tulis varata levytilaa ainakin 500 MB.

Jos levyllä on esimerkiksi sen C -asemassa majoittunut Windows 95, on se tietenkin otettu ennen asennusta asianmukaisesti talteen, ja noudattaen kaikkia varotoimenpiteitä. Oletetaan, että haluat nyt asentaa sekä Windows 3.1, OS/2 Warp 3.0, että Windows 95 -järjestelmät samalle levykkeelle. Varmaan tiedätkin, ettei Windows 3.1 ja Windows 95 oikein kunnolla selviydy samassa levyasemassa. Mikä siis neuvoksi? Tämä asennus järjestyy parhaiten siten, että Windows 95 joko asennetaan, tai palautetaan C: -asemaan, ja OS/2 Warp 3.0 sekä Windows 3.1 asennetaan molemmat HPFS -tiedostojärjestelmään D: -asemaan. Suosittelemme kuitenkin ennen mitään mittavia manööverejä tässä tapauksessa, että hankkisit pikimmiten käyttöösi alkuperäiset Windows 3.1 -asennuslevykkeet, sekä Työryhmä-Windows 3.11 -asennuslevykkeet, sekä tietenkin OS/2 Warp 3.0 -asennuslevykkeet. Tämä erityisesti siinä tapauksessa, että asennat D: -aseman HPFS tiedostojärjestelmään OS/2 Warp 3.0 -järjestelmän, ja sen jälkeen palautat C: -asemaan Windows 95 -järjestelmän, ja asennat jälkikäteen OS/2 Warp 3.0 -järjestelmään WIN-OS2 -tuen.

Windows 3.1 -järjestelmän voi asentaa HPFS -tiedostojärjestelmään sen JÄLKEEN kun olet asentanut siihen OS/2 Warp 3.0 -järjestelmän. Esimerkiksi IBM Suomi -purkista

saat imuroitua WSETUP14.ZIP -tiedoston, joka sisältää WINSETUP.EXE -ohjelman, jonka avulla saat asennettua Windows 3.1 asennuslevykkeillä olevat tiedostot haluamaasi hakemistoon käynnistämällä tämän asennusohjelman OS/2 -ikkunasta. Huomaa, että tällöin OS/2 Warp 3.0 on jo asennettuna, ja Windows 95 puolestaan palautettuna C: -asemaan.

Huomaa kuitenkin, että tämä asennusohjelma ei liitä Windows 3.1 -järjestelmää integroiduksi osaksi OS/2 -järjestelmää, koska siitähän puuttuvat asennuksen alkaessa vielä tarvittavat OS/2 -osat, koska niitä ei ole asennettu tapauksessa, jossa OS/2 Warp 3.0 on istutettu tyhjennetylle kiintolevylle, jonne on luotu sen asennusohjelmalla alkulatauslohko, sekä C -ja D -asemat. Täydennysasennuksessa WINSETUP.EXE -ohjelma kopioi kaikki Windows 3.1 tiedostot oikein D: -asemaan asennuslevykkeiltä, sekä laajentaa niiden pakatut tiedostot EXPAND -ohjelmalla.

Älä kuitenkaan käynnistä Windows -järjestelmää heti tämän asennuksen jälkeen, koska asennus on vielä kesken, ja eräitä OS/2 -tiedostoja, ja tietoja ei ole vielä siirretty järjestelmään. Jos yrität Windowsin käynnistystä jo nyt, on seurauksena ilmoitus useista virheistä, ja huollon tarpeen ilmoitus.

Tärkeää on, että Windows 3.1 täytyy varsinaisesti asentaa järjestelmään uudelleenkäynnistytyn jälkeen käyttämällä "Valikoivan asennuksen" vaihtoehtoa, joka löytyy OS/2 -järjestelmäkansiosta. Kun tämä ohjelma käynnistetään, se pyytää tavallisesti asettamaan levykkeen levykeasemaan - mutta ei kerro mitä se tarkoittaa. Kyseessä on kuitenkin pyyntö asettaa ensimmäinen Windows 3.1 -asennuslevyke. Tämän jälkeen järjestelmä pyytää todennäköisesti OS/2 Warp 3.0 -asennuslevykkeistä ainakin numerot 10, 11, ja 12. Sitten järjestelmä pyytää vielä asettamaan vuorollaan jokaisen Windows -asennuslevykkeen peräkkäin levyasemaan. Tämän asennusohjelma tekee tavallisesti oikein. Lisäsohjelma etsii vielä kaikki levyasemat, ja niistä järjestelmään liittämättömiä ohjelmia, ja pyytää käynnistämään lopulta koneen uudelleen. Jos olet palauttanut kiintolevyn C -asemaan esimerkiksi siellä aiemmin majoilleen Windows 95 -järjestelmän, käy lisäsohjelma myös sen läpi.

Kokemukseni mukaan on mahdollista asentaa WINSETUP.EXE -ohjelmaa käyttäen myös Työryhmä-Windows 3.11, kun Windows 3.1 -asennus, ja järjestelmään liittäminen on viety loppuun saakka. Tällöin monia tiedostoja saattaa jäädä kokonaan asentamatta, ja jos Windows 3.1 on ollut englanninkielinen, ja Työryhmä-Windows 3.11 on suomenkielinen, saattavat eräät kirjaukset Windowsin .INI -tiedostoissa olla virheellisiä. Todennäköisesti kansallisuusasetuksia täytyy tarkistaa, ja tällöin päivitys luetaan yhdestä Windows 3.11 -asennuslevykkeestä.

Omituinen WINSETUP.EXE -ohjelman puute on se, ettei se asenna Windows -työpöydälle mitään kuvakkeita, ja mitään ryhmätiedostoja ei myöskään luoda. OS/2 -työpöydässä taas saattaa olla kuvakkeita C: -asemassa mahdollisesti majoilevista Microsoftin sovelluksista, jotka eivät kuitenkaan toimi, ja ne voi hyvällä syyllä poistaa silppuriin. Windows 3.1 tai Työryhmä-Windows 3.11 asennusohjelma ei toimi kunnolla, joten voit varustautua hyvinkin siihen, että käsittelet manuaalisesti Windowsin .INI -tiedostoja. Jos haluat käyttää eräitä Windows -ohjelmia myöhemmin, joudut todennäköisesti lisäämään esimerkiksi joitakin kirjastotiedostoja (.DLL), ja ohjelma -sekä Windows Help -tiedostoja asennuslevykkeiltä, mikä sujuu kätevästi EXPAND -ohjelmaa käyttäen. Näin esimerkiksi tapauksessa, jossa haluat asentaa

Leikepöydän, tai peleistä Hertan.

Tärkein etu, mitä saavutat tällä asennuksella on tietenkin se, että kykenet asentamaan myöhemmin järjestelmään D: -aseman HPFS -järjestelmään monia Windows -ohjelmia, kuten WinWord 6.0a -ohjelman, ja toisaalta pystyt katselemaan Windows Help -tiedostoja WINHELP -ohjelmalla. Mutta myös Write ja PaintBrush ovat käyttökelpoisia. Mutta jonkinlaista Windows -järjestelmän tuntemusta tämä kaikki tietenkin vaatii.

Kokemus on osoittanut, että kun asennat Windows 95 järjestelmää päivityksenä, on hyvä idea asentaa kaikki puhtaalta pöydältä niin, että esimerkiksi jo Työryhmä-Windows 3.11 asennetaan oletusarvoista poiketen esimerkiksi WIN95 -nimiseen hakemistoon, ja siihen asennetaan senjälkeen kaikki ne sovellukset, jotka asentuvat tähän Windows -versionn kaikkein parhaiten. Tämän jälkeen sen päälle päivitetään Windows 95 täsmälleen samaan hakemistoon. Kun sitten myöhemmin aiemmin esitetyllä tavalla D: -asemaan lisätään Windows 3.1, se asennetaan puolestaan oletusarvoiseen WINDOWS -hakemistoon, mutta asenus ohjataan levyasemaan D:.. Jos molemmissa levyasemissa on sitten asennettuna esimerkiksi WinWord 6.0a, eivät niiden .INI -asetukset voi sekaantua missään tapauksessa, koska "osoitteet" ovat erilaisia. Mutta syitä "sekaantumattomuuteen" on myös muita, sillä Windows 95 ei ensinnäkään lainkaan "näe" HPFS -partiota, ja toisaalta tässä tapauksessa HPFS -tiedostojärjestelmään asennettu WinWord 6.0a omaa erilaiset tiedot .INI -asetuksissaan kuin mitä on löydettävissä C: -asemalla mahdollisesti majailevassa vastaavassa sovelluksessa. On huomattava, että OS/2 "näkee" erinomaisen hyvin C: -aseman FAT -tiedostojärjestelmän. Itse asiassa on vain hyväksi, jos C: -aseman Windows 95 -järjestelmään on ennestään asennettuna mainittu sovellus, koska Word-asennusohjelma tarkistaa aina sen, onko järjestelmässä ennestään asennettuna tätä sovellusta.

Kun OS/2 Warp 3.0 -järjestelmän sovellusten lisäsohjelmaa jatkossakin käytetään, sen voi olettaa tekevän virheellisiä tulkintoja. Kokemuksen mukaan nämä kuitenkin vähenevät ajan myötä. Lisäsohjelman voi odottaa mm. luovan jopa useita samannimisiä kansioita, tai sekoittavan niiden sisältöjä. Tämä ei ole kuitenkaan vaarallista, sillä duplikaatit voi aina siirtää silppuriin, ja kuvakkeet siirrellä oikeisiin kansioihinsa. Aina olisi hyvä tarkistaa SYSTEM.INI ja WIN.INI -tiedostot.

OS/2 Warp 3.0 asennus

Kertauksen vuoksi totean, että jos halutaan asentaa OS/2 Warp 3.0 -järjestelmän HPFS -tiedostojärjestelmään, ja kiintolevyllä on jo asennettuna jokin järjestelmä (esimerkiksi Windows), täytyy se valitettavasti asennuksen yhteydessä hävittää, sillä kiintolevyiltä postetaan kaikki sen partitiot, ja luodaan kokonaan uusi järjestely. Erityisen ongelmallinen tilanne on silloin kun kiintolevy on kompressoitu esimerkiksi DBLSPACE tai DRVSPACE -ohjelmilla. Jälkimmäistä tukevat sekä MS-DOS 6.22 -että Windows 95. Jos tiedostojen vaatima tila ylittää huomattavasti "todellisen" levytilan, ei OS/2 Warp 3.0 -järjestelmää kannata edes harkita, koska levytila ei kuitenkaan tulisi riittämään. Olisi hyvä, jos käytettävissä olisi ainakin 1 GB "todellista" kompressoimatonta tilaa. Tällaisessa tapauksessa tietenkin yksi vaihtoehto on varmuuskopioida kaikki tiedostot, ja hankkia suurempi kiintolevy, ja palauttaa varmuuskopioidut tiedostot siihen - kun se on ensin liitetty asianmukaisesti koneeseen,

ja voi siinä käynnistyä.

Jos käytössäsi on tällainen 1 GB:n suuruinen kiintolevy, ja sillä majoilee ennestään Windows 95, on hyvä idea varata uudessa järjestelyssä C: -aseman kooksi ainakin 650 MB, ja 1 MB alkulatauslohkolle, sekä kaikki loppu D: -asemaa varten. Tietenkin Windows 95 voi "selvitä" myös pienemmässä levytilassa, ja tällainen määrittely kannattaa tehdä, jos aikoo asentaa koneeseen esimerkiksi OS/2 Warp 4.0 -järjestelmäversion, joka vaatii kokonaisuutena ainakin 300 MB levytilaa. Mutta kun C: -aseman kokoa määritellään, huomioitakoon, että Windows 95 ahnehtii muistin lisäksi myös levytilaa tilapäistiedostoa varten, mutta sitä tarvitsee myös OS/2 Warp 3.0 samassa tarkoituksessa- joskin vähemmän.

HPFS -tiedostojärjestelmän asentaminen vaatii muodollisesti ainakin 6 MB keskusmuistia, mutta käytännössä sitä olisi hyvä olla ainakin 8 MB, ja mielummin 12 MB. Hyvä kysymys kuitenkin on, mitä etua tästä tiedostojärjestelmästä sitten on? Kun sellaisen olet asentanut, voit operoida pitkillä tiedostonimillä käyttäessäsi useimpia 32 -bittisiä IBM -sovelluksia. Kokemus on myös osoittanut, että tällaiseen tiedostojärjestelmään myöhemmin lisätty WIN-OS2 -tuki on paljon ripeämpi ja toimintavarmempi kuin jos käytettäisiin C: -asemaan asennettua Windows 3.1 -järjestelmää. Lisäksi näin menettelemällä voidaan C: -asemaan asentaa esimerkiksi Windows 95 ilman mitään erityisiä ongelmia.

Seuraavassa malliesimerkissä oletetaan, että haluat uudelleenpartitioinnin jälkeen käyttää C: -asemaa Windows 95 -järjestelmälle, ja D: -asemaa OS/2 Warp 3.0 -järjestelmälle, ja luoda lisäksi alkulatauslohkon C: -asemaan kontrolloimaan järjestelmän valintaa, ja käynnistymistä.

Tästä syystä voit turvallisesti varmuuskopioida kaikki C: -asemasi tiedostot ilman sen ihmeellisiä uudelleenohjauksia. Palautuksen jälkeenkin asemaan asennetut sovellukset toimivat entiseen tapaan. Ainoana ongelmana on se, että Windows 95 ei ole kovinkaan helposti "palauttavissa" kiintolevyn C: - asemaan, joka on käytännössä tyhjä, ja ehkä vain alustettu. Palaamme tähän hieman myöhemmin.

Kun kaikki partitiot on poistettu OS/2 -asennuksen alkuvaiheessa, luodaan levyille kolme uutta partitiota, eli alkulatauslohko, sekä C: ja D: -levyasemat, jotka molemmat liitetään omilla nimillään alkulatauksen hallintaan. Hyviä nimivaihtoehtoja ovat "WIN95" ja "WARP", sillä niistä tiedät, mitä käynnistät. Alkulatauslohkoa ei nimetä mitenkään, vaan se pelkästään luodaan. Asennuksen tässä vaiheessa nämä asemat ovat tyhjiä ja alustamattomia, ja syötetyt partitiointitiedot tallennetaan, ja järjestelmä käynnistetään tavallisesti tässä vaiheessa uudelleen. Jos tarkoituksesi on "palauttaa" erityisiä menetelmiä käyttäen varmuuskopioimasi Windows 95 -järjestelmä, älä tee sen kanssa vielä mitään, vaan jatka OS/2 Warp 3.0 -asennusta. Alusta D: -asema HPFS -järjestelmälle, jos sinulla on riittävästi muistia, ja asenna OS/2 Warp 3.0. Koska C: -asemassa ei ole mitään Windows -järjestelmään viittaavaa, eikä sitä ole edes alustettu, et saa tällaisessa tapauksessa WIN-OS2 -tukea, jonka voit halutessasi asentaa myöhemmin tässä oppaassa kuvatulla tavalla.

Asennusta siis jatketaan. Mainittu D: -levyasema (joka on määritelty C: -aseman laajennetuksi osioksi) valitaan asennusasemaksi, ja tässä yhteydessä valitaan myös tiedostojärjestelmä, ja asennus etenee niin, että D: -asema alustetaan sille, ja

alkulatauslohkoon siirtyvät siinä tarvittavat tiedostot, ja D: -asemaan OS/2:n tarvitsemat tiedostot. Asennuksessa käytetään peruskokoonpanon luomisessa punaisia levykkeitä, ja vain näyttöä ja kirjoitinta määriteltäessä niiden tarvitsemia ruskeita levykkeitä. Huomaa, että BONUS PAK asennetaan vasta tämän perusasennuksen päätyttyä.

Jollei järjestelmään haluta WIN-OS2 -tukea, ja järjestelmään ei ole tarkoitustakaan asentaa Windows 3.1 tai Työryhmä-Windows 3.11 -järjestelmää, tai jos järjestelmään asennetaan Windows 95 asennuksen jälkeen, voidaan myös menetellä täsmälleen edelläesitetyllä tavalla. Omien kokemusteni mukaan tästä WIN-OS2 -tuen käyttämättä jättämisestä ei ole mitään haittaa, varsinkaan silloin kun käytössä on myös (tai palautettavissa kaiken jälkeen) Windows 95.

Windows 95 palautus partitioinnin jälkeen

Jos käytössäsi on jo kunnolla asennettu, ja hyvin toimiva Windows 95, ja haluat silti asentaa koneeseesi OS/2 -järjestelmän, täytyy sinun ottaa tiettyjä riskejä, koska joudut tuhoamaan käytännössä kaiken, jota sinulla kiintolevyllä on. Vaikka onkin olemassa erilaisia uudelleenpartitoinnin sovelluksia, jota voi käyttää purkamatta jo levyllä olevia partitoita, niin ne eivät tässä tapauksessa käy.

Kiintolevy on esimerkkitapauksessamme partitioitu käyttäen OS/2 Warp 3.0 -järjestelmän asennusohjelmaa, ja kiintolevyn C: -asema on tyhjä ja alustamaton. Olisi hyvä jos et käyttäisi Windows 95 asennuslevykkeitä - jos mahdollista, koska niiden käytön seurauksena alkulatauslohkon partitio kytketään pois päältä, ja se täytyy aktivoida FDISK -ohjelmaa käyttäen. Tässä on tietty riskinsä, jos kiintolevyn D: -asemaan on jo asennettu OS/2 Warp 3.0 -järjestelmä. Windows 95 asennuslevykkeitä voi käyttää esimerkiksi siinä tapauksessa, ettei levyllä ole vielä asennettu OS/2 Warp 3.0 -järjestelmää, mutta sille on luotu tätä asennusta varten jo partitiot. Tässäkin tapauksessa Windows 95 -asennusohjelma kytkee alkulatauksen partition pois päältä, muttei tuhoa sitä. Toisaalta seurauksena voi myös olla häiriöitä kun asennetaan OS/2 Warp 3.0 -järjestelmää D: -asemaan Windows 95 asennuksen jälkeen, koska järjestelmään voi tällöin "asentua" näennäisesti esimerkiksi WIN-OS2 -tuki, jota todellisuudessa ei ole olemassakaan.

Yksinkertaisinta siis on jos Windows 95 -asennusta ei tehdä asennuslevykkeillä, vaan että järjestelmästä kaikkine tiedostoineen otetaan varmuuskopio tiettyjä apuohjelmia samalla käyttäen, ja että varmistus suoritetaan "kerroksittain". Ja jos asennuslevykkeet ovat käytössä, voi niitä aina käyttää jos kaikki menee totaalisesti pieleen.

Vaikka voitkin varmistaa Windows 95 -järjestelmäsi esimerkiksi sen omalla Backup ohjelmalla hyvinkin monenlaisille tallennuslaitteille, vaatii tämän sovelluksen käyttö aina toimivaa työpöytää. Sinulla ei kuitenkaan ole tällaista käytettävissäsi kun palautat järjestelmää takaisin tyhjälle kiintolevyllä sen C: - asemaan. Voit onneksi alustaa kiintolevyn mainitun aseman, mutta käytössäsi tulisi olla ns. "käynnistyslevyke", joka luodaan tavallisesti Windows 95 -asennuksen yhteydessä. Tämä tarkoittaa karkeasti ottaen sitä, että tulet toimimaan DOS -tilassa.

Mutta jos suoritat varmistuksen DOS -sovelluksella ilman tiettyjä apukeinoja, voi tuloksena olla se, että palautuksen jälkeen työpöytäsi ei lainkaan käynnisty, vaikka

suurin osa tiedostoista palautuukin. Saattaa olla, etteivät tiedostonimet palaudu sellaisessa asussa, että myös niiden laajennettu osa voitaisiin palauttaa. Ongelma liittyy erityisesti pitkiin tiedostonimiin, sekä hakemistoihin, joissa on käytetty esimerkiksi välilyöntejä ja skandinaavisia merkkejä. Windows 95 -tiedostojärjestelmässä voi olla useitakin hakemistoja, joissa on pitkät tiedostonimet, ja nimissä on mahdollisesti myös välilyöntejä, ja pisteitä. Jos vanha MS-DOS -järjestelmä tapaa nimessä pisteen, se tulkitsee sen aina merkitsevän sitä, että tiedoston nimiosa päättyy, ja tarkenneosa alkaa. Ongelmia lisää vielä se, että monet DOS -varmistusohjelmat tulkitsevat tiedostonimiä nimenomaisesti vanhan DOS -määrittelyn mukaisesti. Eräs tapa väistää tätä ongelmaa on pakata sellaisia hakemistoja ja tiedostoja, joista ongelmia voisi tulla, esimerkiksi WinZip -ohjelmalla (joka ymmärtää pitkiä tiedostonimiä) arkistoiksi, mutta tällä tavalla voidaan rakaista vain osa ongelmaa.

Tästä syystä pitkiä tiedosto- ja hakemistonimiä informaatio on tallennettava erikseen. Tällöin niitä koskeva informaatio tallennetaan 8.3 -tiedostonimialiaksen mukaiseksi arkistoksi - esimerkiksi DOSLFNBK -ohjelmalla, joka täytyy hankkia erikseen. Ongelmana voivat olla myös tiedostonimissä, sekä hakemistojen nimissä esiintyvät skandinaaviset merkit, joita kaikki DOS-varmistusohjelmat eivät tulkitse oikein. Suomenkielisessä Windows 95 -järjestelmässä pulmia voi tuottaa mm. "Käynnistä" -valikko, ja sellaiset linkkitiedostot, joissa on skandinaavisia merkkejä, ja välilyöntejä yms. Tätä ongelmaa voi vähentää varmuuskopioimalla "Käynnistä -valikon", joka sijaitsee /WIN95 tai /WINDOWS -hakemistossa. Tämän varmistuksen voi tehdä kaikilla niillä sovelluksilla jotka käsittelevät oikein pitkiä tiedostonimiä.

Eräs ongelma liittyy rekistereihin - tai oikeammin niiden palautukseen. Microsoft ei ole juurikaan antanut tietoja siitä, miten järjestelmän voisi palauttaa tilanteessa jossa esimerkiksi koko kiintolevy hajoaa, ja kaikki menetettävä menetetään lopullisesti. Tai jos esimerkiksi työpöytä lakkaa kokonaan toimimasta. Ongelmat kitetytyvät Windows 95 Backup ohjelmaan, ja sen kyvyttömyyteen toimia "vain komentokehoite" -tilassa.

Ensiksikin: Windows 95 Backup ei käynnisty "vain komentokehoite" -tilassa, ja siten jos työpöytä menetetään, on menetetty lähes kaikki - mikäli järjestelmää ei ole muutoin varmistettu. Mutta on olemassa kuitenkin keino, jolla rekisterit voidaan palauttaa tarvittaessa. Tämä edellyttää sitä, että RegEdit.exe -ohjelmalla on "viety" tiedot rekistereistä erityisesti nimettyyn tiedostoon, joka on esimerkiksi varmuuskopioitu vielä levykkeelle, ja että käytettävissä on "käynnistyslevyke", jonka REGEDIT -ohjelmalla rekisterit voidaan palauttaa. Mutta tällä tavoin ei voida ratkaista koko järjestelmän varmuuskopioinnin ongelmaa, tai järjestelmän palauttamista. Näistä keinoista kuitenkin enemmän vasta hieman tuonnempana.

Siis: jos et tunne riittävästi näitä muita varmistuskeinoja, ja jos olet täysin tyytyväinen Windows 95 -järjestelmään, käytä sitä edelleen, ja unohda koko tämä juttu, ja vajoa miellyttävään windows-uneen, josta sitten herään eräänä päivänä - jos ylipäättään heräät. Tämä vain siksi, että voit myös kokea pettymyksen järjestelmän palautuksen suhteen. Oma kokemukseni on osoittanut, että kaikista varotoimenpiteistä huolimatta ilmaantuu palautuksen yhteydessä AINA jotakin, jonka selvittämiseen kuluu niin aikaa kuin tupakkaakin, ja josta tietoja ei saa mistään.

Toisaalta on tavattoman turhauttavaa kokea sitä voimattomuutta, jonka OS/2 Warp 3.0 herättää aluksi. Ei ole juuri mitään mistä järjestelmää tarttuisi, tai jolla sitä ymmärtäisi.

Mutta vielä pahempi tilanne on Unixeissa, tai muissa järjestelmissä. Ne ovat kaikki omiaan niille, jotka harrastavat omaehtoista rakentelua. On myös hyvä tietää, että OS/2 nauhavarmistusohjelmat ovat kalliita - kuten esimerkiksi Colorado -nauhavarmistimelle Sytosin tekemä ohjelma, joka maksaa n. 700-800 -markkaa. Myös monet muut maksulliset sovellukset ovat kalliita. Lisäksi monetkaan OS/2 -järjestelmässä toimivista pakkereista ei hallitse varmuuskopiota useiden levykkeiden sarjassa, ja siten lähes ainoaksi vaihtoehdoksi jää OS/2 -järjestelmän Backup -ohjelma - joka tosin on varsin luotettava.

Mutta OS/2- Backup toimii vain levykkeiden kanssa, ja niitä tarvitaan kymmenittäin, sillä tämä ohjelma ei tiivistä tiedostoja. Järjestelmässä ei ole mukana mitään erityistä työpöydän varmistusohjelmaa, vaan se on hankittava erikseen. Itse olen onnistunut ROBOSAVE -ohjelmaa käyttäen hyvin - joskin sen alustustiedostoa täytyy muokata tekstieditorilla vastaamaan sen "uutta" sijaintia D: -asemassa.

Kunnolliset OS/2 -ohjelmatyökälyt, ja monet tarpeelliset ajonaikaiset kirjastot puuttuvat nekin. Ei ole käytettävissä kunnollista piirto-ohjelmaa, ja ilman BONUS PAK -pakettia ei olisi muuta kuin tämä niin vakaa ja luotettava järjestelmä - jolla voisi tuottaa lähinnä ASCII -tekstiä, ja selata opasohjelmaa. Ei ole myöskään välineitä, joilla voisi tuottaa IPF -tiedonesityskehittimellä katseltavia tiedostoja, ja niiden valmistamista ei neuvota missään. Ja niin edelleen, ja edelleen. Jollei sinulla ole mitään kokemusta OS/2 -järjestelmästä ennestään, pysyttävyydessä siinä mitä sinulla jo on. Jos sinulla on esimerkiksi Windows 95, pyörittele sitä kunnes se lopulta kuitenkin kaatuu, ja loppuikäksi voitkin omistautua vaikkapa pirtanauhan solmiamiseen. Ja ajatella, että tietokoneet ovat happamia.

Mutta hyvä kysymys onkin voidaanko Windows 95 -järjestelmä palauttaa täydellisen kiintolevyn rikkoitumisen, tai pyyhkimisen jälkeen? Onko kukaan siinä onnistunut? Vastaus on kyllä, jos puhutaan tietokoneesta, jossa on yksinkertainen kokoonpano, ja jossa on ennen tätä suoritettu tarvittavat varmistustoimet. Itse olen onnistunut tällaisessa järjestelmän palautamisessa uudelleenpartitioituun, ja alustettuun kiintolevyyn kerran - mikä hyvinkin vastaa tilannetta, jossa kiintolevy rikkoutuu. Silloinkin apunani oli eräitä apuohjelmia - ja kenties myös onnea.

Onnistuminen riippuu oikeastaan siitä, millaisessa kunnossa Windows 95 järjestelmäsi oikeastaan on, ja mitä sovelluksia siinä majailee - ja miten paljon se sisältää erilaisia raatoja "poistetuista" sovelluksista, tai tietoja hakemistoista, joita järjestelmässä ei edes enää ole. Ongelmat tiivistyvät rekistereihin. Windows 95 rekisterien pahin puute on se, ettei tavallinen käyttäjä ymmärrä niistä mitään, ja ettei riittäviä tietoja niistä ole annettu ainakaan Windows 95 -päivityspaketin mukana. Rekisterin voi avata hyvin helposti, mutta yhtä helposti siitä voi vaikkapa vahingossa poistaa kokonaisen oksan huomaamatta mitä oikeastaan tapahtui. Jos näin käy, ja järjestelmä tästä syystä invadisoituu, kannattaa purkaa suojaukset USER.* ja SYSTEM.* -tiedostoista, ja kopioida sen jälkeen USER.DA0 tiedostonimelle USER.DAT ja kopioida SYSTEM.DA0 tiedostonimelle SYSTEM.DAT, ja palauttaa .DAT -tiedostoille niiden suojaukset takaisin. Näin siis tavalliselle käyttäjälle suositelluin keinoin. Mutta tämä merkitsee samalla sitä, että tietokonettasi hallitsevat todellisuudessa ne, jotka tuntevat järjestelmän näiltä osin. Ja he myös tiedoistaan rahastavat.

Jos haikaillet OS/2 -järjestelmää, muista, että se on järjestelmänä ehkä vieläkin

vaativampi, mutta toisaalta siinä on mukana esimerkiksi REXX -tuki, ja tällä kielellä on tehty jo monta hyvää, ja monasti myös ilmaista sovellusta. Jos olet perehtynyt riittävästi MS-DOS -järjestelmään, saat myös OS/2:n helposti hallintaasi. Kuitenkin järjestelmän tehokas käyttö vaatii "koodinvääntäjän" ominaisuuksia enemmän kuin on tarpeen Windows 95 -järjestelmässä sen normaalissa käytössä.

Toisaalta OS/2 Warp 3.0 tarjoaa helppoja keinoja palauttaa työpöytä silloinkin, kun siitä on vain rippeet jäljellä - kuten käytettäessä erikseen saatavissa olevan ROBOSAVE -ohjelmaa, jolla palautus on helppoa kunhan varmistus on muistettu tehdä "hyvän sään aikana". Tällöin järjestelmä palautuu siihen tilaan, jossa se oli varmistusta tehtäessä. Tietenkään palautus ei poista mahdollisesti tarpeettomiksi käyneitä hakemistoja ja tiedostoja. Tästä syystä kuhunkin jonkin sovelluksen asennustapahtumaan tulisi perehtyä kunnolla. Windows 95 -järjestelmässä tätä työpöydän pelastusoperaatiota vastaa sovelluksen ERU.EXE -käyttäminen, ja työpöydän palautusta vastaa tämän kyselyn sovelluksen luoman ERD.EXE -ohjelman ajaminen komentorivikehoitetilassa.

OS/2 -järjestelmässä käyttäjä voi kontrolloida monia järjestelmän ominaisuuksia, ja myös optimoida järjestelmää tutustumalla esimerkiksi CONFIG.SYS -tiedoston rakenteeseen riittävällä hartaudella. Jos OS/2 -järjestelmä asentuu ilman virheilmoituksia, tulee se myös toimimaan todennäköisesti moitteetta jatkossakin. Lisäksi - kuten olemme jo todennetkin - D: -asemaan HPFS -tiedostojärjestelmään asennettuna OS/2 Warp 3.0 voi helposti "lukea" mitä tahansa FAT -asemaa, mikä tarkoittaa myös sitä, että C: -asemasta, jossa esimerkiksi Windows 95 saattaa sijaita, voidaan kopioida ilman erityisiä apuohjelmia 8.3 -nimeämisen mukaisia tiedostoja vaivatta - mikä taas ei onnistu päinvastaisessa suunnassa, koska Windows 95 ei näe HPFS partitiota. On olemassa apuohjelmia, joilla DOS voi tällaisen partition nähdä, ja myös toimia siinä - mistä tiedosta voi olla hyötyä esimerkiksi nauhavarmistuksia ajatellen.

Lisäohjelmilla OS/2 Warp 3.0 voi lukea LINUX -osioita, ja siirtää tietoja Windows 95 -tiedostojärjestelmästä - ja muuntaa pitkät tiedostonimet OS/2:n -ymmärtämään muotoon. Edelleen OS/2 -järjestelmässä käytetyt ZIP -ohjelmat ovat huomattavasti monipuolisempia kuin pelkästään DOS-pohjaiset PKZip -ohjelmat, tai saman ohjelman tekijäin WinZip -sovellukset. Zip 2.1 -sovelluksen (ja vastaavien muiden 32 -bittisten ohjelmien) monipuolisuus liittyy siihen, että niissä on huomioitu muiden käyttöjärjestelmien olosuhteet, ja osa niiden kytkimistä liittyy juuri tällaiseen käyttöön. Esimerkkinä hyvästä pakkerista on mainittu Zip 2.1, mutta myös Info-ZIP.

Windows 95 -järjestelmän ongelmana on se, että se aktiivisena, ja aggressiivisesti toimivana järjestelmänä on suurelta osin sovellusten kontrollin ulkopuolella, ja siten myös tavallisten käyttäjien ulottumattomissa. Käyttäjä ei voi käytännössä vaikuttaa järjestelmän muistinkäyttöön muutoin kuin tekemällä joitakin joko rajoittavia, tai lisääviä määrittämiä esimerkiksi swappitiedoton kokoon, tai poistamalla tiettyjä ohjaimia käytöstä. Mutta kun määrittäykset on tehty, järjestelmä jakaa resursseja muuttuneiden reunaehtojen rajoittamana, mutta edelleen haluamallaan tavalla, ja esimerkiksi harjoittaa hyvin aggressiivista levylläkirjoitusta järjestelmän toimiessa kysymättä kertaakaan asiaa käyttäjältä, tai käynnissä olevilta sovelluksilta. Normaalisti tästä ei ole haittaa, mutta verrattuna siihen monipuolisuuteen, mitä OS/2 tarjoaa ohjelmien käyttöparametrien asettamisessa kutakin erityistä sovellusta varten on tarjolla, on Windows 95 järjestelmänä varsin piittaamaton käyttäjän tai sovellusten

erityisistä vaatimuksista. Ongelmia voivat aiheuttaa monet pelit, jotka vaativat DOS -perusmuistia.

Windows 95 -järjestelmän toiminta rakentuu paljolti rekistereihin, joista vasta aivan viime aikoina on alkanut näkyä tarkempia tietoja. Jos puhutaan englanninkielisestä termistä "Registry", viitataan sillä tiedostoihin USER.DAT ja SYSTEM.DAT, jotka ovat yksi ja sama looginen kokonaisuus. Näiden lisäksi Windows 95 käyttää WIN.INI ja SYSTEM.INI -tiedostoja vanhemman Windowsin tapaan, mutta on toki siirtänyt useita toimintoja niistä rekistereihin. Näihin siirrettyihin tietoihin liittyvät verkkoasetukset, ja esimerkiksi MouseWare 7.1 -hiiriasetukset.

Windows 95 -järjestelmän rekisterien, ja eräiden muiden tiedostojen palautukseen vahingon sattuessa voi käyttää esimerkiksi ERD.EXE -ohjelmaa, jonka erikseen saatavissa oleva ERU.EXE -sovellus luo /ERD -hakemiston, tai levykkeelle. Tämä on käyttökelpoinen keino tapauksessa, jossa rekisteri sekoaa virheellisten kirjoitustapahtumien seuraamuksena, mutta tästä sovelluksesta on apua myös kun varmistellaan mahdollista järjestelmän hätäpalautusta täydellisen tuhon jälkeen, ja varmuuskopioitaessa kaikki tiedostot tämän jälkeen. ERU.EXE -varmistus tekee tallenteet rekistereistä, mutta myös eräistä .INI -tiedostoista, sekä DOS-tilan kontrolointiin tarkoitetuista AUTOEXEC BAT ja CONFIG SYS -tiedostoista. Tämä varmistus vain tulisi tehdä ennen kun yhtään vikaa on ilmennyt, ja kun järjestelmä vielä toimii kunnolla. Tämän sovelluksen hyvänä puolena on ehdottomasti se, että se toimii "vain komentokehoite" -tilassa, ja on siten käytettävissä jos esimerkiksi tärkein osa järjestelmää on varmuuskopioitu jollakin DOS-ohjelmalla, ja lisäksi on tallennettu /ERD -hakemiston tiedostot.

Mutta palautuksen ongelmat liittyvät myös Windows 95:n käyttämiin pitkiin tietostonimiin, ja aikaisempien MS-DOS -järjestelmien, ja sovellusten puutteelliseen kykyyn tulkita näitä nimiä. Pitkien tiedostonimien aiheuttama ongelma helpottuu käytettäessä erikseen saatavissa olevaa DOSLFNBK -apuohjelmaa. Tämä ohjelma toimii myös Windows 95 -järjestelmän omassa "vain komentorivikehoite" -tilassa, ja ainut heikkous, mikä sen käyttöön liittyy on se, että se ei salli minkään sovellukse, eikä edes järjestelmän levyllikirjoitusta toimisessaan. Tästä syystä sitä ei saa käyttää Windows 95 -järjestelmästä työpöydästä DOS-ikkunasta. Hyvä idea on käynnistää Windows 95 -järjestelmä "vain komentorivikehoite" -tilaan, ja ajaa tämä sovellus, ja katkaista tietokoneesta senjälkeen virta.

Koska DOSLFNBK -apuohjelma luo vain erään tiedostot, jossa on tarvittava informaatio pitkien tiedostonimien palauttamiseksi, ei sen käyttö riitä mahdolliseen tärkeimpien, tai kaikkien tiedostojen palautukseen, vaan tämän lisäksi on ajettava hyvä DOS -pohjainen varmuuskopio-ohjelma, ja tallennettava sillä välttämättömimmät hakemistot, ja tiedostot, joista myöhemmin tarkemmin.

Ennen näitä operaatioita voidaan tehdä myös eräitä muita varmuuksia, kuten viedä Windows 95 -järjestelmän "omilla keinoilla" rekisterieditorista rekisterien tiedot erikseen nimettävään tiedostoon, jonka "tuomiseen" taas voi käyttää "käynnistyslevykkeellä" olevaa rekisterieditoria. Näiden lisäksi tarjolla on erikseen hankittava Resource Kit -pakettiin kuuluva CFGBack.exe -ohjelma, joka on tarkoitettu pelkästään USER.DAT ja SYSTEM.DAT -rekisteritiedostojen tietojen talteenottoon.

Mutta tärkeää on myös se, että näiden lisäksi Windows 95 -järjestelmästä otettaisiin täydellinen järjestelmän varmuuskopio Backup -ohjelmaa käyttäen. Tämä tulisi tehdä mieluummin heti kun järjestelmän tärkeimmät hakemistot ja tiedostot on varmuuskooipitu DOS -pohjaisella varmistusohjelmalla.

Päinvastoin kuin voisi luulla, ei järjestelmän täydellisen varmuuskopion palauttaminen suinkaan merkitse Windows 95 -järjestelmässä sitä, että varmuuskopiossa olevat "rekisteritiedot" tulisivat voimaan jo olemassaolevien tilalle (niinkuin tapahtuu OS/2 järjestelmässä käytettäessä esimerkiksi ROBOSAVE -ohjelmaa työpöydän asetusten palauttamiseen) vaan Windows 95 -järjestelmässä tuloksena on eräänlainen synteesi, jossa on osa "vanhaa" ja osa "uutta". Ainut keino, jolla voidaan taata täsmälleen ensimmäisen asennuksen mukainen tilanne on käyttää alkuperäistä levykeasennussarjaa, ja tyhjentää sitä ennen kiintolevyn koko sisältö. Jos nimittäin olet käyttänyt asennuslevykeitä jo kerran, voit toistaa tekemäsi asennuksen. Mutta tällöin myöhemmin mahdollisesti käytämäsi päivitykset, ja korjaukset eivät tässä asennuksessa vaikuta, ja ne täytyy asentaa järjestelmään kukin erikseen - kuten myös TCP/IP -yhteydet, selaimet, ja kaikki käyttämäsi sovellukset niin ikään. Ja jos tätä "uutena" asentamista käytetään, tulisi sitä ennen järjestelmässä tehty työ tallentaa, mikä tarkoittaa esimerkiksi niitä kirjoituksia, tai laskelmia, tai kuvia joita olet tehnyt.

Windows 95 -järjestelmäsrekistereihin kirjautuvat myös useimpien 32-bittisten sovellusten asennus, ja poistotiedot. Näissä ongelmaksi onkin muodostunut se, etteivät poistot ole täydellisiä. ja että monet sovelluksista pitävät kirjaa avaamistaan tiedostoista rekisteriin. Jos sovellus poistetaan, saattavat tiedot siitä jäädä kummittelemaan rekisteriin edelleen. Tietoa ei ole juurikaan jaettu siitä, miten näitä rekisterien sisältämiä sirpalemaisista tiedoista poistetaan tapauksissa, joissa jokin on mennyt sovellusten asennuksissa tai poistoissa vikaan. Eli siitä miten rekisterejä ongelmatapauksissa hallitaan on Microsoft antanut vain vähän tietoa. Suosittelen itse tässä kohden sitä, että käytetään erikseen hankittavaa INCRTL3 -apuohjelmaa aina kun asennetaan lyhyen käyttöiän omaavia sovelluksia, joita ovat useimmat netistä hankittavat kokeiluversiot, ja ShareWare -sovellukset. Tämä sovellus ainakin kirjaa niin asennetut tiedostot, kuin erilaiset rekistereihinviennit - mutta poistaminen täytyy käyttäjän tehdä itse.

Tässä opaassa esitellyt varmistusohjeet pätevät kuitenkin vain jos käytössä on Windows 95 -päivitysversio. Jos olet asentanut itsellesi kokonaan uudenlaisen työpöydän - jollaisen saa asennettua esimerkiksi IEXPLORE 4.0 -asennuspaketin yhteydessä toimitetusta .CAB -tiedostosta, tai jonka olet asentanut Internet- yhteyden ollessa avoinna asennuksen aikana, eivät tässä oppaassa esitetyt varmistustavat enää päde.

Asensin itse kokeeksi tässä IEXPLORE 4.0 -tutustumisversiossa mukana olevasta .CAB -tiedostosta kokeiluluontoisesti uuden työpöydän, joka jo ulkoasultaan poikkesi Windows 95 -työpöydästä, ja myös käyttäytyi eri tavalla. Lisäksi työpöydästä tuli englanninkielinen, ja asennus hävitti tehokkaasti aiemman suomenkielisen Windows 95 -päivitysversion "Käynnistä" -valikon tehtäväpalkissa. Sitä vastoin se jätti /WINDOWS -hakemiston /Käynnistä -valikko -alihakemiston koskemattomaksi. Vanha EXPLORER -sovellus ei enää ollut käytettävissä, ja siten vanha "Resurssienhallinta" oli menetetty. Vasta pitkällisen työn jälkeen sain tuhottua tämän uuden työpöydän. Jos Microsoftin Internet Explorer -ohjelman käyttö on aivan pakollista, on parempi vaihtoehto ehdottomasti asentaa siitä versio Internet Explorer 3.02.

Milloin ja miten?

Vaihe 1.

Windows 95 varmuuskopiot palautetaan vasta kun OS/2 Warp 3.0 on asennettu. Ensin käynnistetään tietokone Käynnistyslevykkeellä, ja C: -asema alustetaan. Sen jälkeen kone käynnistetään uudelleen "vain komentorivikehoite" -tilaan, ja kiintolevyille kopioidaan varmennuksessa käytetty DOS -varmuuskopio-ohjelma.

DOS -varmuuskopio-ohjelmaa on käytetty tekemään "lyhyt" varmistus - mikä tarkoittaa sitä, että on kopioitu vain välttämättömät hakemistot:

```
C: -JUURIHAKEMISTO
/WIN95 (tai /WINDOWS alihakemistoineen)
/RECYCLE
/PROGRAM FILES (tässä se hakemisto, jossa on Windows 95 Backup)
/ERD (jos olet tallentanut nämä tiedostot levykkeelle, ei tämä ole välttämätön)
/MOUSE (alihakemistoineen)
```

Esimerkissä otaksutaan, että Windows 95 Backup -ohjelma on /PROGRAM FILES -hakemistossa, vaikka se voi sijaita myös muualla, kuten on laita suomenkielisessä Windows 95 perusasennuksessa. Voit tietenkin käyttää myös PKZip -ohjelman tapaista sovellusta tiedostojen varmistukseen, mutta levykkeiden määrä ei saisi ylittää mielellään sataa, koska se on monien DOS-varmistusohjelmien rajana. Tärkeää siis on se, että tässä "lyhyessä" varmistuksessa on mukana myös Windows 95 Backup -ohjelma, jolla on tehty järjestelmän täydellinen varmuuskopio samoihin aikoihin. Levykkeiden käyttö näissä varmistuksissa ei ole kovinkaan perusteltua, ja olisi parempi vaihtoehto asentaa järjestelmään jokin nauhavarmistusasema, ja käyttää sitä.

Jollei käytössäsi ole alkuperäisiä Windows 95 -asennuslevykeitä, tai jollei käytössäsi ole muiden järjestelmien asennukseen käytettyjä asennuslevykeitä, olis parasta luopua jo nyt, sillä jos jokin menee vikaan, ei mitään ole tehtävissä. Lyhyesti vielä jotakin siitä, mitä välineitä sinulla tulisi olla.

1. Sinulla täytyy olla käytössäsi Windows 95 käynnistylevyke, joka luodaan tavallisesti jo Windows 95 asennuksen aikana. Tätä levykettä käyttäen voit alustaa levyaseman C - uudelleen, ja käynnistää tietokoneen "vain komentokehoite" -tilaan. Luo, tai hanki jostain tällainen levyke. Jos sinulla ei ole tätä levykettä, harkitse vakavasti koko operaatiosta luopumista.

2. Käytössäsi tulisi olla mielellään DOSLFNBK -ohjelma, jolla voit varmistaa ja palauttaa pitkiä tiedostonimiä. Tämä senvuoksi, että koko järjestelmän kaikkien tiedostojen varmistus tapahtuu DOS-tilassa silloin kun se halutaan palauttaa tilanteessa, jossa ei ole käytettävissä toimivaa työpöytää. Tällöin palautuksessa ja varmistuksessa operoidaan 8.3 -tiedostonimialiauksen mukaisilla tiedostonimillä. Hanki kyseinen ohjelma, ja aja se ennen järjestelmän varmistusta. Tästä ei ole mitään haittaakaan, ja sen voi tehdä aina kun operoidaan toisinaan "vain komentokehoite" -tilassa.

3. Käytössäsi tulisi myös olla ERU.EXE -ohjelma, jolla voit tallentaa keskeisimmät järjestelmätiedostot /ERD -hakemistoon, ja jonka luomalla ERD.EXE -ohjelmalla voit palauttaa tiedostot "vain komentokehoite" -tilassa, ja saada työpöydän käynnistymään ongelmatilanteissa. Kopioi /ERD -hakemiston tiedostot tämän ohjelman käytön jälkeen levykkeelle, josta voit ne helposti palauttaa takaisin tapauksissa, joissa et liitä sitä esimerkiksi minimalistiseen varmistukseen.

4. Käytössäsi olisi hyvä olla jokin nauhavarmistusasema, sekä sille suunniteltu DOS-pohjainen ohjelma, jolla suoritetaan minimalistisen varmistuksen, eli varmistat vain välttämättömät hakemistot, jollaisia ainakin ovat mm. Toimiva vaihtoehto on Coloradon 120 MB Jumbo.

Vaihe 2

Tämän minimalistisen varmistuksen lisäksi teet täydellisen varmistuksen nauhoille käyttäen Windows 95 Backup -ohjelmaa. Muista tyhjentää Microsoftin Internet Explorer -ohjelman käyttämät ja väliaikaiseen tallennukseen tarkoitettut alihakemistot /WIN95 tai /WINDOWS -hakemistosta, koska niissä on todennäköisesti runsaasti pitkillä tiedostonimillä nimettyjä tiedostoja. Tämän voi tehdä kätevimin Oma Tietokone/ Ohjauspaneeli/ Internet -kuvakkeen avaamalla, ja suorittamalla tyhjennyksen sieltä, tai käyttämällä Resurssienhallintaa.

Jos käytössäsi on Plus! -paketti, aiheutuu sen käytöstä myös runsaasti tiedostoja, joilla on pitkät tiedostonimet. Tärkeää tässä kaikessa on se, että tällaisten tiedostojen määrä voi olla tavattoman suuri, ja että DOSLFNBK -ohjelmalla on tietyt sisäiset rajat näiden käsittelyyn.

Palautuksen ongelmia

On todennäköistä, että DOS-varmistusohjelma on varmistanut myös järjestelmätiedostot, ja on tavallista, että se myös epäonnistuu niiden "palautuksessa" koska ne ovat järjestelmän käytössä, ja järjestelmä ei salli niiden ylikirjoitusta. Tässä tapauksessa apuna on /ERD -hakemistoon tehty tallenne, jossa ERD.EXE -ohjelman käynnistys aiheuttaa tiettyjen tiedostojen palautuksen - myös järjestelmätiedostojen.

Huomaa, että tärkeintä on saada työpöytä käynnistymään, ja että mikäli työpöydässä ei näy kuvakkeita tai "Käynnistä" -valikkoa, voit kokeilla näppäinkomentoja, tai hiiren oikeanpuoleista painiketta. Jotta hiiri toimisi kunnolla, olisi hiiren hakemistot aina oltava mukana DOS -varmistuksessa. Voi myös olla, että ääkköset tuottavat ongelmia, kuten hakemistonimessä /Käynnistä-valikko, ja vastaavissa. Tästä syystä tulisi Windows 95 Backup -ohjelma sijoittaa niin, että sen hakemisto on 8.3 -nimialiaksen mukainen, ja se ei saisi sisältää ääkkösiä. Hyvä vaihtoehto on /PROGRAM FILES -hakemisto. Jollei työpöytä käynnisty sen jälkeen kun olet ensin alustanut Windows 95 -käynnistyslevykeellä levyaseman C: , ja palauttanut siihen DOS-varmistusohjelmalla minimalistisen varmistuksen, ei peli siltikään ole kokonaan menetetty.

Voit kokeilla myös hakemistojen /WINDOWS ja /PROGRAM FILES -palauttamista DOSLFNBK -ohjelmalla, kunhan muistat, että tuloksena voi olla se, että sinulla on sen jälkeen järjestelmässäsi esimerkiksi hakemistot PROGRA~1 ja PROGRAM FILES,

joista ensinmainittu täytyy hävittää käyttäen "ensimmäisen kirjaimen uudelleennimeämisen" tekniikkaa sen jälkeen kun kaikki on palautettu. Tämä ei vielä todennäköisesti riitä, vaan tarvitaan mainitun ERD.EXE -ohjelman ajamista /ERD -hakemistosta. Jollei tätä hakemistoa ole minimalistisessä palautuksessa, palauta se levyille siltä levykkeeltä, jonne otit siitä (toivoakseni) kopion. Huomaa, että toimit tässä vaiheessa koko ajan "vain komentorivikehoite" -tilassa.

On todennäköistä, mutta ei suinkaan varmaa, että näiden toimenpiteiden jälkeen työpöytäsi käynnistyy. Huomaa, että työpöydän toiminnassa voi olla virheitä, ja että kuvakkeita ei ole kuin nimeksi -tai ei lainkaan. Sinulla pitäisi silti olla ainakin jonkinlainen pääsy järjestelmään hiiren oikeanpuoleisen painikkeen avulla, josta voit päästä ainakin siihen hakemistoon, jossa Windows 95 Backup on. Tarkoituksena tässä on vain saada työpöytä käynnistymään keinolla millä tahansa, koska ilman sitä et voi palauttaa kaikkia jäljelläolevia tiedostoja, joiden palautuksen jälkeen vasta voit odottaa järjestelmän kokonaisuudessaan toimivan oikein. Kuten olen sanonut aikaisemmin, olen itse tehnyt tämän kaiken kerran kun halusin partitioida levyn uudelleen, ja asentaa siihen sekä OS/2 Warp 3.0 -järjestelmän, sekä Windows 95 -järjestelmän. Siis ainakin itse olen onnistunut tällaisessa operaatiossa jota olen tässä kuvaillut.